

Motion till riksdagen 2018/19:2937

av Erik Bengtzboe m.fl. (M)

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Sammanfattning

I Sverige ska egen ansträngning vara avgörande för hur det går i livet. Dina möjligheter att lyckas ska aldrig begränsas av varifrån du kommer, var du bor eller vem du är. Alla ska ha rätt till en bra skola och ingen elev ska lämna grundskolan utan de kunskaper som behövs för jobb och fortsatta studier. Skolan är, och ska vara, den del av välfärden som inte bara möjliggör en trygg framtid, utan också utjämnar livschanser.

Alla barn förtjänar en bra start när de börjar skolan. Därför prioriterar Moderaterna fortsatta reformer för att förskolan ska kunna fortsätta att utvecklas och bli en god brygga över till skolans undervisning. I förskolan är språkutveckling särskilt viktigt. Men för de barn som aldrig, eller mycket sällan, möter svenska språket i hemmet behövs en särskild språkförskola för att de ska kunna svenska när de börjar skolan. Med stöd i forskning och beprövade erfarenheter föreslår Moderaterna reformer som stärker elevernas lärande och kunskaper. Vi föreslår att undervisningstiden utökas med start i lågstadiet och att de nya timmarna ska tillföras matematik och svenskundervisningen. För att stärka nyanlända barns språkkunskaper föreslår vi att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som gör språkförskola obligatoriskt för nyanlända barn. Vi föreslår vidare att förskoleklassen ska göras om till ny årskurs 1. Därmed blir lågstadiet fyraårigt och grundskolan tioårig. Moderaterna avsätter också medel för att fler lärarassistenter ska kunna anställas i de skolor som ligger i de mest utsatta områdena och utökar satsningen på lovskola så att den omfattar elever från årskurs 6.

Moderaterna följer också OECD:s rekommendationer om att satsa mer på lärarnas karriärmöjligheter och att öka drivkrafterna för våra skickligaste lärare att söka sig till skolor som har de största utmaningarna. Därför föreslår vi att karriärtjänstreformen på nytt byggs ut, från dagens 17 000 förstelärare till 22 000 förstelärare samt fördubblar vår tidigare satsning på förstelärare i utanförskapsområden. Sverige behöver också bli bättre på att ta till vara kompetensen hos våra många nyanlända akademiker. Därför ökar vi anslagen till detta viktiga arbete.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den föreslagna användningen av anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag för utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag för maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m. och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till fortbildning av lärare och förskolepersonal och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till statligt stöd till vuxenutbildning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag till upprustning av skollokaler och utemiljöer och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag till fler anställda i lågstadiet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till bidrag till lärarlöner och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till Universitets- och högskolerådet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till särskilda utgifter inom universitet och högskolor och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till rymdforskning och rymdverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som gör språkförskola obligatorisk för nyanlända barn från tre års ålder och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på språkförskola för nyanlända barn från tre års ålder och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på lovskola och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på fler lärarassistenter till skolor i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på förstärkt validering och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på tekniskt basår och tillkännager detta för regeringen.

Anslagsanvisning

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Statens skolverk	1 153 663	
1:2 Statens skolinspektion	414 028	
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	733 350	
1:4 Sameskolstyrelsen	49 569	
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 755 311	-421 000
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	304 820	
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 436 000	-241 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	188 220	
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	105 257	
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	316 526	+170 000
1:11 Bidrag till vissa studier	17 525	
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	116 749	
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 562 422	+150 000
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 236 208	+250 000
1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer	680 000	-680 000
1:16 Fler anställda i lågstadiet	2 300 000	-329 000
1:17 Skolforskningsinstitutet	24 008	
1:18 Praktisknära skolforskning	18 543	
1:19 Bidrag till lärarlöner	4 457 100	+212 000
1:20 Särskilda insatser inom skolområdet	163 418	
1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	3 500 000	
2:1 Universitetskanslersämbetet	149 035	
2:2 Universitets- och högskolerådet	178 920	+20 000
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 778 755	
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 158 476	
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 092 904	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 220 820	
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 153 058	
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 578 532	
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 760 939	
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 650 888	
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 414 350	
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 132 502	
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 572 054	
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	897 931	
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	730 290	
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 579 228	
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 175 373	
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 565 411	
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	681 997	
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	390 159	
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	672 504	
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	241 163	
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 080 446	
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	339 526	
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	806 968	
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	268 418	
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	560 762	
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	247 142	
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	946 947	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	239 799	
2:31 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	249 545	
2:32 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	97 732	
2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	617 330	
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	115 174	
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	204 682	
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	51 040	
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	105 247	
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	34 840	
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	507 765	
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	75 418	
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	436 471	
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	77 958	
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	460 311	
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	99 249	
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	397 995	
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	69 613	
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	402 361	
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 851	
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	312 869	
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	51 159	
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	369 262	
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 919	
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	164 624	
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	19 937	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	65 393	
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	11 355	
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	133 169	
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	20 036	
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	426 124	
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	84 761	
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	35 599	
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	21 037	
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 386 695	
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	872 309	+506 000
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	439 124	
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 619 319	
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	45 867	
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	6 007 846	+60 000
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	360 061	
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	165 128	
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	947 356	+15 000
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	34 769	
3:6 Institutet för rymdfysik	56 188	
3:7 Kungl. biblioteket	374 292	
3:8 Polarforskningssekreteriatet	48 671	
3:9 Sunet	49 183	
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	7 448	
3:11 Etikprövningsmyndigheten	41 919	
3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål	99 995	
4:1 Internationella program	81 589	
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	30 886	
4:3 Kostnader för Svenska Uneskorådet	10 483	
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	24 243	
Summa	81 347 211	-288 000

Politikens inriktning

Sverige borde ha världens bästa skola, och på många skolor bedrivs utbildning av lärare i världsklass som hjälper eleverna att upptäcka nya världar. Samtidigt finns det betydande skillnader både mellan skolor och mellan klassrum, som gör att alla elever inte får samma möjligheter till en god utbildning.

Det finns skolor i Sverige där mindre än hälften av eleverna når gymnasiebehörighet. De eleverna riskerar att aldrig slutföra en gymnasieexamen och det betyder ökad risk att hamna i utanförskap. Därför är en av de viktigaste reformerna för att motverka ett växande utanförskap att höja kunskapsresultaten i svensk skola.

När skolan fungerar för alla och i hela Sverige så stärks sammanhållningen. Alliansens skolreformer med tydligt fokus på kunskap gav resultat. De internationella kunskapsmätningarna PISA och Timss som publicerades hösten 2016 visade ett trendbrott, men svenska elever presterar fortfarande på eller under genomsnittet inom OECD. Över 15 procent av eleverna hade inte behörighet till gymnasiet sommaren 2018.

Vi kan inte vara nöjda med att Sverige hamnat efter andra länder när det gäller kunskapsnivåerna. Vårt välstånd bygger på vår förmåga att ta tillvara på den senaste forskningen och omsätta det i nya jobb. Därför behöver svensk utbildningspolitik skärpas.

Den ska präglas av höga förväntningar, tydliga krav och fokus på kunskap. Därför prioriterar Moderaterna reformer som ökar tiden mellan elever och skickliga lärare, såsom exempelvis språkförskola, mer undervisningstid i lågstadiet, lovskola och fler karriärlärare.

Reformer av svensk utbildning ska i första hand utvärderas i förhållande till om de ökar eller minskar elevers kunskapsresultat. Skolan har flera viktiga uppdrag, men för Moderaterna är kunskap alltid prioriterat.

Utgifter som faller under andra utgiftsområden

Moderaterna föreslår att anslag 1:1 i utgiftsområde 25 ökas med 225 miljoner 2020 och med 900 miljoner 2021 för att utöka undervisningstiden i lågstadiet.

I utgiftsområde 9, 20 och 24 tillförs också forskningsmedel under åren 2019, 2020 och 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som har gällt för utformningen av budgetpropositionen 2019.

Samtliga förslag ovan som faller utanför utgiftsområde 16 finns utförligt beskrivna i respektive utgiftsområde.

Anslag 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Utöver anslaget ändamål föreslås ett tillägg så att anslaget även bör få användas till att anställa lärarassistenter i skolor som ligger i utsatta områden.

För att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19 omdisponeras 46 miljoner kronor 2019, 123 miljoner kronor 2020 och 123 miljoner kronor 2020.

För att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19 omprioriteras 150 miljoner kronor 2019.

Anslag 1:5 minskas med 500 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19, vilket innebär att tillskottet till jämlikhetspengen inte skjuts till i enlighet med regeringens tidigare besked.

Fler lärarassistenter till skolor i utsatta områden

Allt fler skolor anställer nu lärarassistenter för att avlasta lärarna med administrativt arbete så att de kan fokusera på kärnverksamheten – undervisningen. Arbetsuppgifterna handlar om att organisera nationella prov, boka lokaler, planera in föräldrasamtal, frånvaroadministration med mera. Detta är en positiv utveckling som bidrar till att uppvärdera läraryrket. Jobbet som lärarassistent kan också vara en första väg in i skolans värld för ungdomar.

I skolor i utsatta områden är behovet av administrativ avlastning ofta särskilt stort. Undervisningen kräver mer tid och det finns fler elever med sociala problem som kräver extra mycket samverkan mellan elevhälsa, föräldrarna och andra myndigheter. Arbetsmiljön för lärarna på dessa skolor är också en anledning att många skickliga lärare väljer bort att jobba där, då timmarna inte räcker till för att klara den höga arbetsbelastningen. Därför tillför Moderaterna anslag 1:5 150 miljoner årligen från 2019 så att fler lärarassistenter kan anställas i skolor som ligger i landets mest utsatta områden.

Obligatorisk språkförskola för nyanlända barn från tre års ålder

Förskolan har idag ett uppdrag att stödja barn i deras språkutveckling, både på barnens modersmål och på svenska. Det finns dock forskning som tyder på att förskolor där majoriteten av barnen har ett annat modersmål än svenska inte lyckas med uppdraget. För de barn som aldrig eller mycket sällan möter svenska språket i hemmet behövs en särskild språkförskola för att de ska kunna svenska när de börjar skolan.

Språkförskolan ska rymmas inom ordinarie förskoleverksamhet med särskild tid avsatt för svenskundervisning av nyanlända barn. Kommunerna ska ha möjligheter att själva välja exakt hur språkförskolan organiseras men det är viktigt att de nyanlända barnen möter svenskspråkiga barn i verksamheten. Språkförskolan innebär att barnen ska gå 15 timmar i veckan på förskolan och att särskild tid ska läggas på undervisning i svenska. Dessutom föreslår vi att svenska språkets roll stärks i läroplanen och kompetensutveckling för förskollärare, men även fler utbildningsplatser.

Regeringen ska återkomma med ett lagförslag till riksdagen som gör språkförskola obligatorisk för nyanlända barn från tre års ålder. Men i avvaktan på lagstiftningen och för att redan från start stärka de små barnens svensk-kunskaper avsätter Moderaterna medel som huvudmän kan söka för att påbörja införandet av en språkförskola.

Moderaterna tillför därför anslag 1:5 125 miljoner kronor 2019, 250 miljoner kronor 2020 och 250 miljoner kronor 2021 för dels sökbara medel och dels inrättade av obligatorisk språkförskola för nyanlända barn från tre års ålder, när sådan lagstiftning finns på plats.

Utökad lovskola

Lovskola är ett sätt att ge elever som behöver det mer undervisningstid. Moderaterna vill utöka satsningen på lovskola och införa en skyldighet för kommunerna att erbjuda lovskola i fyra veckor i årskurs 6 till årskurs 9. Lovskolan ska vara obligatorisk för alla

elever som i dessa årskurser inte har tillräckliga betyg för att komma in på gymnasiet. Genom extra stödinsatser som läxhjälp och utökad lovskola kan antalet elever som inte blir behöriga till gymnasiet minskas.

Moderaterna föreslår att anslag 1:5 utökas med 350 miljoner kronor 2020 och 2021 för att införa en skyldighet för kommunerna att erbjuda lovskola i fyra veckor i årskurs 6 till årskurs 9.

Anslag 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Anslag 1:7 minskas med 241 miljoner kronor 2019, 241 miljoner kronor 2020 och 241 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19, vilket innebär att indexeringen av maxtaxan inte genomförs.

Anslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Förberedelse av en tioårig grundskola med skolstart i årskurs 1 vid sex års ålder

För att ytterligare stärka elevernas lärande vill Moderaterna införa en tioårig grundskola med skolstart i årskurs 1 vid sex års ålder. Detta innebär att dagens förskoleklass görs om till ny årskurs 1 och att lågstadiet blir fyraårigt. De kunskapskrav som finns för lågstadiet i dag ska finnas kvar och förändringen innebär att sexåringarna knyts till grundskolans personal, kompetens, läroplan och resurser. Dagens lärare i förskoleklassen har viktiga kunskaper om barnens tidiga lärande som måste tas tillvara på i sexåringarnas lärande. Det är därför viktigt att dessa lärare får en möjlighet att komplettera sin kompetens i exempelvis läs- och skrivinläring och bedömning, vilket många i dag saknar.

Regeringen bör bereda möjligheten att införa en tioårig grundskola enligt ovan och återkomma till riksdagen med lagförslag.

De resurser som vi tillför ska omfatta tillfälligt ökade kostnader för införande av en tioårig grundskola med anledning av fortbildningsinsatser för de förskollärare som idag arbetar inom förskoleklass, och som vill undervisa i nya årskurs 1. Det är nödvändigt för att de ska få den kompetens som krävs för att bli behöriga att undervisa i grundskolan. Moderaterna tillför därför anslag 1:10 170 miljoner kronor årligen från 2019 för fortbildning av förskolelärare för att förbereda för 10-årig grundskola.

Anslag 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Anslag 1:12 ökas med 4 miljoner kronor 2020 och 6 miljoner 2021 att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19, vilket innebär att myndighetens förvaltningsutgifter ökar.

Anslag 1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning

Anslag 1:13 ökas med 150 miljoner kronor 2019 och 150 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av BP19, vilket innebär att det planerade tillskottet av utbildningsplatserna regionalt kan genomföras.

Anslag 1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Anslag 1:14 ökas med 250 miljoner kronor 2019, 550 miljoner kronor 2020 och 749 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av BP19. Detta innebär att den tidigare planerade utbyggnaden av utbildningar inom yrkeshögskolan kan bli av.

Anslag 1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer

Anslag 1:15 minskas med 680 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19, vilket innebär att stödet utgår 2018, i enlighet med regeringens tidigare avisering.

Anslag 1:16 Fler anställda i lågstadiet

Anslag 1:16 minskas med 329 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19, vilket innebär att regeringens planerade minskning av anslaget genomförs.

Anslag 1:19 Bidrag till lärarlöner

Högre lön för skickliga lärare

Skickliga lärare ska ha bra betalt, och Sveriges lärare ska känna sig trygga med att de riktade lönehöjningar som görs i dag ska fortsätta att gälla. Samtidigt måste mer göras för att fler av våra skickligaste lärare ska söka sig till de skolor som har de största utmaningarna. För att göra läraryrket mer attraktivt behövs även möjligheter att göra karriär och utvecklas i yrket.

Därför vill Moderaterna att den införda höjningen av lärarlönerna med tre miljarder kronor ska ligga kvar, samtidigt som vi vill bygga ut karriärtjänstsystemet och utöka satsningen på fler förstelärare i utanförskapsområden. Förstelärare i utanförskapsområden ska ha ett lönetillägg på 10 000 kronor.

Anslag 1:19 Bidrag till lärarlöner föreslås öka med 212 miljoner kronor 2019, 352 miljoner kronor 2020 och 540 miljoner kronor 2021 för att bygga ut antalet förstelärare och bygga ut antalet förstelärare i utanförskapsområden. Medlen ska täcka en utbyggnad av karriärtjänstreformen från dagens 17 000 karriärlärare till 22 000 karriärlärare 2021.

2:2 Universitets- och högskolerådet

Förstärkt validering

Sverige behöver bli bättre på att ta till vara kompetensen hos våra många nyanlända akademiker. När människors kompetens inte kommer till sin rätt, antingen genom att den inte valideras eller att yrket som erbjuds är alldeles för lågkvalificerat, är det en förlust för både den enskilde och samhället. Svensk arbetsmarknad har därtill omfattande matchningsproblem, och företag inom flera branscher har svårt att hitta rätt kompetens.

Valideringsprocessen borde därför börja omedelbart vid ankomst genom en inventering av kompetens. Myndigheter och högskolor måste få resurser som möjliggör att de dels kan validera nyanländas kompetens och dels resurser till att komplettera kompetensen hos de nyanlända. Idag är incitamenten för detta viktiga arbete för svaga och de lärosäten som har sakkunskap har för små resurser för att kunna skala upp sitt valideringsarbete.

När det gäller validering av hälso- och sjukvårdsyrken är handläggningen mycket eftersatt. Detta samtidigt som det befintliga och framtida behovet av personal inom svensk hälso- och sjukvård förväntas öka. Socialstyrelsen har själv begärt att den valideringen istället bör skötas av Universitets- och högskolerådet (UHR) och vi bör se över om en sådan ordning skulle ge en bättre och snabbare validering. Ett annat verktyg är att undersöka om EU:s gemensamma regelverk för validering av utländska sjukvårdsutbildningar kan användas som standard. I de fall en validerad kompetens inte anses motsvara en formell utbildning eller examen bör man se över hur tydlig information om exakt vad som behöver kompletteras kan ges. Den sökande bör då också erbjudas studievägledning.

Mot bakgrund av ovan föreslår Moderaterna att anslag 2:2 ökas med 20 miljoner årligen 2019, 2020 och 2021 för att stärka arbetet med nyanländas kompetens.

Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor ökas med 265 miljoner kronor 2019, 786 miljoner kronor 2020 och 786 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19. Fördelningen till lärosätena av medlen ska ske i nästkommande tilläggsbudget.

Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor ökas med 54 miljoner kronor 2019, 109 miljoner kronor 2020 och 164 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19 avseende fler platser på lärar- och förskollärarytbildningarna. Detta innebär att platserna fortsätter att byggas ut i tidigare aviserad takt.

Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor ökas med 87 miljoner kronor 2019, 175 miljoner kronor 2020 och 246 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19 avseende fler platser på högskolan. Detta innebär att platserna fortsätter att byggas ut i tidigare aviserad takt.

Tekniskt basår

För den som vill bli ingenjör, men som saknar rätt förkunskaper, är basåret en väg in till högskolan. I dag erbjuder ett 20-tal universitet tekniska eller naturvetenskapliga basår för studenter som inte är behöriga till ingenjörsutbildningen och andra naturvetenskapliga utbildningar. Söktrycket är högt. Ändå finns inga särskilda medel för basår, utan programmen finansieras med pengar som är avsedda till vanlig högskoleutbildning.

Samtidigt hoppar alldeles för många studenter av från sitt utbildningsprogram i förtid, särskilt från ingenjörsutbildningarna. Lärosätena rapporterar också att allt fler nybörjarstudenter har bristande förkunskaper i matematik.

Mot denna bakgrund föreslås att anslag 2:64 ökar med 100 miljoner kronor årligen 2019, 2020 och 2021 för att utveckla det tekniska basåret. Satsningen är ett led i våra förslag för att öka genomströmningen på högskolan och stärka kompetensförsörjningen.

Anslag 3:1 Vetenskapsrådet Forskning och forskningsinformation

Anslag 3:1 ökas med 60 miljoner kronor 2019, 55 miljoner kronor 2020 och 55 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av BP19. Detta innebär ett tillskott till Vetenskapsrådet i enlighet med regeringens forskningsproposition och budgetproposition för 2017.

Anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Anslag 3:4 ökas med 15 miljoner kronor 2019, 15 miljoner kronor 2020 och 15 miljoner kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19. Detta innebär ett tillskott i enlighet med regeringens forskningsproposition och budgetproposition för 2017.

Erik Bengtzboe (M)

Maria Stockhaus (M)

Noria Manouchi (M)

Marie-Louise Hänel Sandström (M)